

TEKSTY ŹRÓDŁOWE

Kazimiera Jaworska

ORGANIZOWANIE ŻYCIA POLSKIEGO NA TZW. ZIEMIACH ODZYSKANYCH W LATACH 1945-1947 W ŚWIETLE „KRONIKI PARAFIALNEJ” Z CHOJNOWA

Po zakończeniu II wojny światowej zmianom uległy zarówno granice jak i ustrój państwa polskiego. Te czynniki w istotny sposób wpływały na funkcjonowanie Kościoła katolickiego w PRL w okresie powojennym. Ustalenia konferencji międzynarodowych zmieniające kształt terytorialny państwa pociągały za sobą zmiany granic diecezji i metropolii kościelnych. Spowodowały także poważne zmiany ludnościowe. Polacy z kresów wschodnich II Rzeczypospolitej musieli przenieść się na tzw. Ziemie Odzyskane, zamieszkiwane dotychczas przez ludność niemiecką, którą z kolei przesiedlano do ówczesnych stref okupacyjnych Niemiec¹. Również objęcie władzy w Polsce przez partię komunistyczną ściśle powiązaną z władzą sowiecką i zapoczątkowanie przez nią przemian ustrojowych, których celem była budowa państwa całkowicie laickiego, nie rokowało optymistycznie dla żadnego z wyznań. Tak więc w zupełnie niemal nowych realiach powojennych Kościół katolicki podjął próbę realizacji swojej misji². W tym miejscu trzeba powiedzieć, iż w czasie wojny Kościół katolicki w pełni podzielał losy państwa i narodu. Pomimo „dużych strat w lu-

¹ M. RUCHNIEWICZ. *Lata 1945-1948*. W: *Dolny Śląsk. Monografia historyczna*. Red. W. Wrzesiński. Wrocław 2006. s. 627-629.

² K. JAWORSKA. *Relacje między państwem a Kościołem katolickim w Polsce*. „Resovia Sacra” 13:2006 s. 233.

dziach” i znacznych strat materialnych, cieszył się on nadal wielkim autorytetem w społeczeństwie polskim³. Doskonale zdawała sobie sprawę z tego nowa ekipa rządząca, która w pierwszych latach powojennych starała się nawet nawiązać współpracę z duchowieństwem katolickim. To współdziałanie reżim komunistyczny traktował jako doraźny czynnik legitymizujący jego władzę w Polsce⁴. Tak np. niemal każdą większą uroczystość poprzedzano Mszą św., a zasiadający w pierwszych rządach urzędnicy państwowi ostentacyjnie demonstrowali swój katolicyzm. Również uczestnictwo duchowieństwa w uroczystościach państwowych miało uwiarygodnić komunistów w oczach społeczeństwa⁵. Jednak już w pierwszych latach powojennych nowa władza państwowa represjonowała księży związanych z podziemem niepodległościowym lub krytycznie wypowiadających się na temat nowego ustroju⁶.

Od 1945 r. reżim komunistyczny rozpoczął wydawanie aktów prawnych, których celem było przeobrażenie PRL w państwo laickie. Zostały one zainicjowane zerwaniem konkordatu w dniu 12.09.1945 r. Dwa tygodnie później wydano dekret o aktach stanu cywilnego wprowadzający śluby cywilne i umożliwiający rozwody⁷.

Również duchowieństwo katolickie, które przybywało na tzw. Ziemiach Odzyskanych starało się odnaleźć w nowych realiach powojennych. Wraz ze swoimi parafianami osiedlało się w nowym miejscu zamieszkania i przystępowało do organizowania życia w nowym miejscu zamieszkania. W tym czasie Kościół katolicki w istotny sposób przyczyniał się do integrowania społeczeństwa na Ziemiach Zachodnich. Generalnie polskie władze cywilne były szczególnie zainteresowane osiedleniem się duchowieństwa na tzw. Ziemiach Odzyskanych, ponieważ ich obecność sprzyjała aklimatyzacji tysięcy repatriantów

³ M. LASOTA. *Państwo przeciwko społeczeństwu i Kościołowi*. W: *Kościół zraniony. Proces księdza Lelity i sprawa kurii krakowskiej* Red. F. Musiał, M. Lasota. Kraków 2003 s. 11.

⁴ J. ŻARYN. *Dzieje Kościoła katolickiego w Polsce*. Warszawa 2003 s. 64.

⁵ M. ORDYŁOWSKI. *Władze komunistyczne wobec Kościoła katolickiego na Dolnym Śląsku w latach 1945-1948*. „Dolny Śląsk” 2000 (8) s. 105-106.

⁶ Z. WICHROWSKI. *Męczennictwo Kościoła w Polsce w latach 1945-1953*. W: *Społeczeństwo – państwo – Kościół (1945-2000)*. Red. A. Kawecki, K. Kowalczyk, A. Kubaj. Szczecin 2000 s. 21.

⁷ A. DUDEK, R. GRYZ. *Komuniści i Kościół w Polsce (1945-1989)*. Kraków 2006 s. 14-16.

wyznania katolickiego, którzy przybywali na te tereny⁸. Kościół oraz szkoła były tutaj instytucjami sprzyjającymi skracaniu dystansu pomiędzy różnorodnymi grupami w swoistej „mieszance narodowościowej”, w której można było wyróżnić także autochtonów i Niemców. Duchowieństwo katolickie wywierało istotny wpływ na stabilizowanie osadnictwa, powstawanie nowych więzi społecznych oraz spajanie Ziemi Zachodnich z pozostałym terytorium państwa polskiego. Wiele wysiłku wymagało zorganizowanie lokalnych struktur polskiej administracji kościelnej, która aż do 1972 r. nie posiadała sankcji kanonicznej. Ponieważ dotychczasowi mieszkańcy tych ziem byli zazwyczaj wyznania protestanckiego, należało pokonać bariery formalne, a następnie dostosować świątynie protestanckie do potrzeb kultu katolickiego⁹.

Szacuje się, iż wiosną 1946 r. na Dolnym Śląsku zamieszkiwało od 700 tysięcy do 1 miliona Polaków. W tym czasie posługę duszpasterską pełniło 250 księży, natomiast jesienią tego roku – 420. W 1947 r. na liczbę ok. 1 622 000 polskich katolików zamieszkujących Dolny Śląsk, w tym ok. 225 000 miasto Wrocław, przypadało 541 kapłanów¹⁰.

Wśród księży-repatriantów, którzy jesienią 1945 r. rozpoczęli pracę w Administracji Apostolskiej Dolnego Śląska był ks. Adam Szczepan Łańcucki. Wraz ze swoimi parafianami z Brzeżan (woj. tarnopolskie) osiedlił się on w Chojnowie. Ks. A. Łańcucki przez całe swoje życie był nie tylko gorliwym kapłanem, ale również aktywnie uczestniczył w życiu społecznym, a nawet i politycznym¹¹. Po przybyciu do

⁸ W. URBAN. *Duszpasterski wkład księży repatriantów w latach 1945-1970*. Wrocław 1970 s. 23-24.

⁹ Szerzej: S. BOGACZEWICZ. *Integrująca rola Kościoła katolickiego na Dolnym Śląsku po roku 1945*. „Pamięć i Przyszłość” 1:2008 nr 1 s.31-39; J. PATER. *Administracja kościelna i budownictwo sakralne na Dolnym Śląsku w latach 1945-1995*. W: *Kościół katolicki na Dolnym Śląsku w powojennym 50-leciu*. Red. I. Dec, K. Matwijowski. Wrocław 1996 s. 53-56; J. Swastek. *Funkcja integracyjna Kościoła katolickiego na Dolnym Śląsku po II wojnie światowej*. „Dolny Śląsk” 2:1996 s. 269-270.

¹⁰ BOGACZEWICZ. *Integrująca rola Kościoła katolickiego*. s. 34.

¹¹ Zob. T. BALBUS, J. PATER. *Łańcucki Adam*. W: *Leksykon duchowieństwa represjonowanego w PRL w latach 1945-1089. Pomordowani – więzieni – wygnani*. Red. J. Myszor. T. 1. Warszawa 2002 s. 157-159; K. JAWORSKA. *Życie i działalność duszpasterska ks. Adama Łańcuckiego w latach 1945-1961*. „Perspectiva. Legnickie Studia Teologiczno-Historyczne” 3:2004 nr 1 (4) s. 226-239.

Chojnowa rozpoczęła on pisanie „Kroniki parafialnej”¹², która przedstawia proces organizowania życia polskiego w tym miasteczku począwszy od 11 października 1945 r. Proboszcz A. Łańcucki był autorem pierwszych pięćdziesięciu stron odręcznie napisanej kroniki. Po jego śmierci w 1961 r. pisanie kroniki było kontynuowane przez kolejnych administratorów chojnowskiej parafii do 12 października 1965 r. Ostatniego zapisu dokonał bp Paweł Latusek w czasie wizytacji parafii w dniu 7 stycznia 1969 r.

W niniejszym przedłożeniu zaprezentowano pierwsze strony omawianego dokumentu ukazujące życie polskich repatriantów w Chojnowie w latach 1945-1947. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż w tym tekście znalazły się również informacje dotyczące funkcjonowania Kościoła katolickiego w Polsce w ówczesnych realiach politycznych.

Sposób edycji dokumentu jest analogiczny jak we wcześniejszych numerach niniejszego wydawnictwa.

¹² *Kronika parafialna*. W: Archiwum Parafii Chojnów.

Rok 1945

Repatrianci z Małopolski wschodniej b.[yłego] województwa lwowskiego – tarnopolskiego – stanisławowskiego od czerwca 1945 przyjeżdżali partiami do parafii Chojnów – Haynau – pow. Złotoryja – Goldberg. Z Brzeżan wojew. Tarnopol przyjechał transport liczący 900 osób do Chojnowa 12.X.1945 wraz ze swym proboszczem x. A. Łańcuckim.

W Chojnowie przebywał proboszcz niemiecki ks. Wiktor Gluschke z województwa poznańskiego z rodziny polskiej – matka Polka – jednak Niemiec zatwardziały – po polsku rozumiał, słabo jednak mówił. W samym Chojnowie było wówczas Polaków około 2 000, Niemców około 3 500, w tym katolików Niemców około 200. Przy pomocy władz administracyjnych przystąpiono energicznie do organizacji szkoły powszechnej 7-mio klasowej w 6-ciu siłach nauczycielskich – zapisano 250 dzieci i naukę rozpoczęto 3.XI.1945 nabożeństwem, którym dziatwa szkolna wraz z gronem nauczycielskim brała udział. Spowiedź młodzieży szkolnej i wspólna Komunia św. odbyła się w dniu patrona młodzieży polskiej św. Stanisława Kostki 18.XI.1945.

Uroczyste poświęcenie szkoły, w którym brały udział władze administracyjne odbyło się 2.XII.1945 – następnie urządzono „Poranek dziatwy szkolnej”, w którym wzięli udział rodzice dziatwy szkolnej – proboszcz miejscowy x. Łańcucki Adam wygłosił przemówienie na temat: Kościół – rodzina i szkoła. Przemawiali również przedstawiciele tutejszego urzędu – inspektor szkolny i dyrektor szkoły. Zorganizowano również szkołę w gromadach: Biała – Niedźwiedzice, Wojciechowie, w których odbywa się regularnie nauka religii. W listopadzie – 13.XI.1945 przyjechał transportem z Bolechowa woj. lwowskie x. Józef Zieliński prob. z Bolechowa.

Administrator Apostolski Dolnego Śląska ks. Karol Milik restryktem z dnia 16.X.1945 L:424/45 zamianował x. Adama Łańcuckiego samodzielnym duszpasterzem dla ludności polskiej z tytułem proboszcza w parafii Chojnów, bez naruszenia praw miejscowego proboszcza. Równocześnie udzielił jurysdykcji proboszczowskiej w stosunku do ludności polskiej. Zarazem restryktem z dnia 12.XII.1945

Ldz. 1074/45 został x. Józef Zieliński wikariuszem duszpasterzem parafii Chojnów i prefektem szkół powszechnych teje parafii.

W sierpniu przyjechały S. Służebniczki Niepokalanego Poczęcia NMP z Monasterzysk – 3 siostry – tamże zamieszkał x. Zieliński.

W uroczystość Bożego Narodzenia było nabożeństwo w Niedźwiedzicach a w niedzielę 30.XII.1945 odczytano „Komunikat z konferencji Episkopatu Polski w Częstochowie z dnia 3 i 4.X.1945” w sprawie działalności Kościoła w związku z obecnymi warunkami życia polskiego oraz sytuacji stworzonej przez oświadczenie urzędowe w sprawie umowy konkordatowej (zerwanie), nad którym Episkopat i katolicy ubolewają – „Wiadomości Kościelne” nr 1-2.

Administrator Apostolski D. Śl. ks. dr Karol Milik napisał pierwszy „List pasterski” do duchowieństwa i wiernych Dol. Śl. 1.IX.1945, a 14.X.1945 odczytałem „Słowo arcypasterskie” na rozpoczęcie „Tygodnia Miłosierdzia” od 14-21.X. 50 zł z zebranych zbiorok przeznaczono na cele charytatywne parafii, pozostałe 50 zł odesłano do Administracji [Apostolskiej Dolnego Śląska] we Wrocławiu (300 zł) – oprócz tego wysłano 500 zł na cele organizacyjne Kurii biskupiej we Wrocławiu.

Rok 1946

Kolędę we wszystkich gromadach należących do parafii Chojnów jak również w samym Chojnowie rozpoczęto 2.I.1946 – spisując rodziny katolickie. Ilość dusz pol.[skich] około 9.000, niem[ieckich] katolików – 200.

Episkopat Polski wydał „Orędzie w sprawie małżeństw” w związku z rozporządzeniem urzędowym o małżeństwach cywilnych” które odczytałem 20.I.1946 z ambony, z pouczeniem wiernych, iż katolicy obowiązani są oprócz tak zwanego „ślubu cywilnego” zawrzeć ślub kościelny.

Nabożeństwa w niedziele i święta odbywały się w następujących kościołach filialnych poewangelickich: Niedźwiedzice – Zamienice – Krzywa – raz w miesiącu.

W pierwszą niedzielę Wielkiego Postu 10.III.1946 odczytałem „List pasterski” Episkopatu „O panowanie ducha Bożego w Polsce” – zarazem ogłoszono dekret ks. Kardynała Prymasa Polski Augusta Hlonda, iż czas spowiedzi św. wielkanocnej na terenie Administracji Apostolskiej Dol. Śl. przedłużony został do dnia 7 lipca 1946 włącznie.

W Chojnowie z dniem 14.II.1946 zostało stworzone Gimnazjum i Liceum Miejskie im. A. Mickiewicza. W Gimnazjum zorganizowano również zastęp „Harcerstwa Polskiego” młodzieży męskiej i żeńskiej, celem wychowania w myśl statutu dzielnych wyznawców i obrońców Kościoła św. jak również i drogiej Ojczyzny naszej.

Rekolekcje wielkopostne stanowe rozpoczęły się 1.IV.1946 i trwały do 8.IV. włącznie – rekolekcji udzielał ks. proboszcz Łańcucki i ks. Zieliński wikary – do Komunii św. przystąpiło 2 000 parafian – Komunii św. rozdzielono 3500.

Uroczysta I-sza Komunia św. dziatwy szkolnej i pozaszkolnej odbyła się 30 czerwca w uroczystość Wniebowstąpienia P. Jezusa – przystąpiło 200 dziatwy – śniadaniem wspólnym przyjmowały dziatwę S. Służebniczki.

W drugie Święto Zielonych Świątek 10.VI.1946 odczytałem Komunikat z plenarnego zjazdu Episkopatu polskiego na Jasnej Górze w Częstochowie odbytego w dniach od 22 do 24 maja w celu omówienia i uzgodnienia bieżących zagadnień wychowawczych i dobroczynnych.

W uroczystości Trójcy Przenajświętszej odbyło się uroczyste odnowienie przymierza Chrztu św. – 16.VI.1946 a w uroczystość Bożego Ciała 20.VI.1946 procesją do 4-rech ołtarzy w rynku – w tym dniu odbyło się również uroczyste poświęcenie „Krzyża” w gromadzie: „Dobroszyn” [Dobroszów].

W dniu św. Apostołów Piotra i Pawła 29.VI.1946 r. odczytałem orędzie Ojca św. Piusa XII wydane w Rzymie u św. Piotra dnia 17.I.1946 r. w siódmym roku pontyfikatu, [na polecenie] dr Kardynała Augusta Hlonda – Arcybiskupów – Biskupów Ordynariuszy Polski. W orędziu Ojciec św. omawia sprawy konkordatu oraz stan religijny w Polsce, załączając serdeczne „Błogosławieństwo Apostolskie”. Ojciec św. Pius XII z okazji 25-lecia objawień Matki Boskiej w dolinie [Cova da] Ina pod miasteczkiem Fatima w Portugalii w 1917 roku poświęcił Kościół i świat cały dnia 31.X.1942 Niepokalanemu Sercu Marii. W myśl zarządzenia Biskupów polskich, Polska dopiero w tym roku włożyła akt poświęcenia się Niepokalanemu Sercu Marii a mianowicie wszystkie parafie katolickie dnia 7.VII.1946 – diecezje 15.VIII.1946, a w Częstochowie dnia 8.IX.1946 w święto Nawiedzenia Najśw. Marii Panny cały naród wraz z Episkopatem. W każdej parafii przed poświęceniem odbyły się trzydniowe uroczyste nabożeństwa ku czci Matki Najśw. 4-5-6 lipca 1946.

Proboszcz niemiecki x. Wiktor Gluschke wyjechał z Chojnowa 23.VII.1946 wraz z całym transportem niemieckim do Niemiec wschodnich. Po wyjeździe Niemców katolików, nabożeństwo w kościele odbywało się w następującym porządku: o 7-mej Msza św. i nauka – o 9-tej młodzież szkolna – o 11-tej Suma, nieszpory o 4-tej [16-tej].

J.E. Administrator Apostolski Dł. Śl ks. dr Karol Milik w dniach 9 i 10 października 1946 r. odbył wizytację kanoniczną parafii Chojnow – do Sakramentu Bierzmowania przystąpiło 1255 osób – w tym mężczyzn – młodzieży 563 – kobiet i dziewcząt 692. Sumę pontyfikalną odprawił 10.X.1946 – wygłosił płomienne kazanie witając na Ziemiach Odzyskanych wszystkich parafian przybyłych z Ziemi wschodnich zachęcając do pracy nad odbudową Ojczyzny – uprawę odłogów, udzielając błogosławieństwa pasterskiego w dalszej pracy dla dobra Kościoła i Ojczyzny!

„Tydzień Miłosierdzia” pod hasłem „Caritas w trosce o dziecko” odbył się od 6.X.-13.X.1946 – na zakończenie „Tygodnia Miłosier-

dzia” odbyła się w „Domu ludowym” uroczysta akademii 13.X. – dobrowolne ofiary przeznaczone na cele dobroczynne miejscowe 50 zł – pozostałe 50 zł odesłałem do Administracji we Wrocławiu. Dochód ogólny: 10.110 zł. Dnia 6.X.1946 poświęcono uroczystie krzyż pamiątkowy w Konradówce.

Orędzie Episkopatu Polskiego w sprawie wyborów do Sejmu do wyborców katolickich odczytałem 20.X.1946. Episkopat Polski w swym orędziu wzywał aby wyborcy katolicy z obowiązku obywatelskiego – narodowego i religijnego wzięli udział w wyborach które mają wielkie znaczenie dla Kościoła w Polsce.

Dnia 3.XI.1946 poświęcono w gromadzie Witów trzy krzyże pamiątkowe.

Dnia 24.XI.1946 – odbyło się poświęcenie szkoły w Krzywej – poświęcenia dokonał x. Józef Zieliński.

Dnia .XII.1946 w uroczystość Niepokalanego Poczęcia N.M.P. w Niedźwiedzicach poświęcił x. Józef Zieliński figurę Matki Boskiej wygłaszając naukę o czci Matki Najśw. do licznie zebranych z Niedźwiedzic – Goliszowa.

Rok 1947

Statystyka parafii Chojnów pow. Złotonia [Złotoryja]

Parafia Chojnów – Haynau

Duszpasterz polski: ks. Łańcucki Adam ur. 1880-1904-1945 – diec. Lwowska¹³

Katecheta: ks. Zieliński Józef ur. 1914 – święc. 1942

data ustanowienia 1945 – diec. Lwowska

Ilość dusz pol.[skich] około 9 000

[ilość dusz] niem. [około] 200

Szkoły: Chojnów: Gimnazjum 3 kl.[asowe] ilość uczniów 92, lekcji religii 6 godzin

Szkoła powszechna 7 kl.[asowa] uczniów 385, lekcji religii 18 godzin

Bielawa¹⁴: Szkoła pow. 4 kl. – uczniów: 120 – lekcji rel.[igii] 8 godzin

Goleszany¹⁵: [Szkoła pow.] 2 kl. – [uczniów]: 25 – lekcji rel. 2 godz.

Niedźwiedzice: [Szk. pow.] 3 kl. – [uczniów]: 60 – lekcji rel. 4 godz.

Samice¹⁶: [Szk. pow.] 2 kl. – [uczniów]: 40 – lekcji rel. 2 godz.

Witów: [Szk. pow.] 2 kl. – [uczniów]: 40 – lekcji rel. 2 godz.

Wojciechów: [Szk. pow.] 3 kl. – [uczniów]: 60 – lekcji rel. 4 godz.

W obrębie parafii kościoła filialnego nie było, natomiast zbory ewangelickie znajdują się w miejscowościach:

Chojnów – ewangelicy nazywają „Katedra w rynku”

Goleszany – Konradówka – Krzywa – Niedźwiedzice – Odmiany – Niedźwiedzice – Samice.

Miejscowości należące do parafii, w których nie ma zboru ewang.[elickiego]: Bielawa – Biskupin – Budziwojów – Czernikowie – Dobroszów – Gołaczów – Groble – Jadwisin – Jaroszkówka – Mi-

¹³ Ks. Adam Łańcucki urodził się w 1880 r., święcenia kapłańskie przyjął w 1904 r. w diecezji lwowskiej. W 1945 r. został administratorem Rzymskokatolickiej Parafii w Chojnowie.

¹⁴ Współczesna nazwa miejscowości: *Biała*.

¹⁵ Współczesna nazwa miejscowości: *Goliszów*.

¹⁶ Współczesna nazwa miejscowości: *Zamienice*.

chów – Paulinów¹⁷ – Piotrowice – Radosna¹⁸ – Rokitki – Witów – Wojciechów – Złotowiec¹⁹.

Dotychczas trudno ustalić liczbę dusz, gdyż przyjazd repatriantów i Polaków wracających z Rosji wzrasta z każdym dniem jak również robotników w fabrykach. W Chojnowie mają dom własny S. Elżbietanki w liczbie 5, mają własną kaplicę domową, w której 2 razy w miesiącu w dniu powszednie odprawiają się Msze św. Zarazem przyjechały z Monasterzysk pow. Buczacz S. Służebniczki – 3.

W Chojnowie oddział „Caritas” pracuje gorliwie pod względem charytatywnym i oświatowym.

Kościół katolicki parafialny w Chojnowie pod wezwaniem „Niepokalane Poczęcie Najśw. Marii Panny” wybudowano w r. 1910 w stylu romańskim – bazylikowy – krzyżowy – jednonawowy – z dwoma wieżami – 40 metrów długości – 25 metrów szerokości z cegły, okazał się jednak za szczupły dla tutejszej parafii, gdyż liczba dusz w samym Chojnowie wzrastała z każdym miesiącem w miarę uruchamiania obiektów przemysłowych. Urząd parafialny zaraz po przesiedleniu Niemców jeszcze w r. 1946 poczynił kroki o przydzielenie zboru ewangelickiego w rynku na rzecz Kościoła katolickiego. W tym celu Ks. Proboszcz wniósł podanie do Administracji Apostolskiej we Wrocławiu 13.VIII.1946 L. 307/46 z prośbą o interwencję w Urzędzie Wojewódzkim o oddanie do użytku zboru Parafii Rzym.-kat. tym bardziej, iż zбір ewangelicki był kościołem katolickim aż do czasów reformacji t.j. do 1535 r. Według historii Długosza kościół ten wybudowany w XII w. przez Piotra Własta jest okazałym pomnikiem polskości Ziemi Zachodnich a tem samym w myśl fundatora ma nadal służyć ku chwale Boga i Ojczyzny!

Zarząd miejski w Chojnowie również pismem z dnia 13.VIII.1946 Nr V-4-12/46 do Urzędu Wojewódzkiego wniósł prośbę o zezwolenie na przekazanie byłego zboru ewangelickiego na rzecz Kościoła katolickiego. Identyczne podanie ze strony Urzędu parafialnego i Zarządu miejskiego wniesiono 2.VI.1947 do Administracji Apostolskiej we Wrocławiu, która w myśl okólnika Urzędu Wojewódzkiego z dnia

¹⁷ Współczesna nazwa miejscowości: *Pawlikowice*.

¹⁸ Współczesna nazwa miejscowości: *Jerzmanowice*.

¹⁹ Współczesna nazwa miejscowości: *Gołocin*.

10.IX.1946 Nr S.P.III/1/22/46 występuje z wnioskiem w tej sprawie do Ministerstwa Ziem Odzyskanych.

W pierwszą rocznicę poświęcenia Polski Niepokalanemu Sercu Marii, Biskupi Polscy zebrani w Częstochowie wydali „Odezwę” do Narodu polskiego, w której wyrażają swoje troski o całość i czystość Wiary św. której bronić do ostatniego tchu mamy obowiązek, dawać mężne świadectwo Prawdzie, bronić zasług Kościoła na polu moralności życia publicznego i kultury narodowej. Odezwę zakończono słowami św. Pawła (1Kor 16, 13) „Czuwajcie, stójcie w Wierze, mężnie sobie poczynajcie i wzmacniajcie się”.

Na ogólne potrzeby Administracji Apostolskiej wydano zarządzenie w sprawie kolekt i danin. Po pierwszej niedzieli każdego miesiąca należy bezzwłocznie przesłać do Kurii i to bez jakiegokolwiek potrącenia:

- a) Wszystkie kolekty zebrane w czasie wszystkich nabożeństw w pierwszą niedzielę miesiąca.
- b) Stypendia mszalne za Msze św. binowane i trynowane. Dochód z tego źródła przeznaczony jest na Seminarium Duchowne.
- c) 10% wszystkich dochodów przypadających z tytułu „iura stole”.
- d) Przynajmniej 2% z ogólnych dochodów na Fundusz Emerytalny Duchownych. Ta danina obowiązuje wszystkich duchownych czynnych w duszpasterstwie.

Kongregacja Sakramentów wydała dekret 14.IX.1946 o bierzmowaniu ciężko chorych w niebezpieczeństwie śmierci, przywilej ten udzielono kapłanom piastującym jakikolwiek urząd kościelny złączony z określonym terenem duszpasterskim.

Konferencja Episkopatu w dniu 7.IX.1947 postanowiła w oparciu o kan. 1183 powołać do życia „Rady Parafialne”, przez które wierni świeccy biorą udział w administracji mienia kościelnego w parafiach. Uznając zaś potrzebę jednolitego w całym kraju ustroju Rad Parafialnych, Konferencja Episkopatu wydała wspólny im Statut. W myśl Statutu [w parafii Chojnów] wybrano [Radę Parafialną w składzie]:

Przewodniczący: Ks. Proboszcz Łańcucki Adam

Członkowie: mgr Janiszewski Stanisław – aptekarz

Kawicki Seweryn – kupiec

Kawicki Bronisław – kupiec

Czajkowski Jan – sekretarz Magistratu

Marszycki Franciszek – urzędnik państwowy

Kunysz Teofil – urzędnik państwowy

W kościołach filialnych:

Goleszany: Grabowicki Franciszek, Stelmach Stanisław, Czarnecki Stanisław

Konradówka: Szczepanowski Adam, Gawron Maciej, Posłuszny Marian

Krzywa: Sobczyszyn Józef, Jaszczuk Józef, Wasiński Jan

Niedźwiedzice: Dul Wojciech, Oleśkiewicz Stanisław, Wojciechowski Józef

Okmiany: Szymkiewicz Franciszek, Korpacki Feliks, Józefów Józef

Osetnica: Urbański Leon, Gąsiorowski Józef, Stupurcki Karol

Patnów: Budakiewicz Marian, Demiańczuk Michał

Samice: Żurawiecki Jan, Zawalski Michał, Markowski Józef

Uroczysta I Komunia św. dziatwy szkolnej i pozaszkolnej odbyła się w Uroczystość Trójcy Przenajświętszej 1.VI.1947. Do Komunii św. przystąpiło 243 dziatwy – wspólne śniadanie urządziły S. Służebniczki w swoim domu.

Źródło: Kronika parafialna. W: Archiwum Parafii Chojnów, oryginał, rkps s. 2-12.